

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کهگیلویه و بویراحمد

دانشکده پزشکی

گروه مامایی

طرح دوره درس : مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری

فاطمه گودرزی

نیمسال اول ۱۴۰۵ - ۱۴۰۴

مشخصات دوره

تعداد واحد: ۱ واحد نظری

مدت زمان ارائه درس: یک ترم تحصیلی

مقطع: کارشناسی

پیش نیازها همزمان: بهداشت ۱ و ۳

فراگیران: دانشجویان کارشناسی ترم شش

اهداف کلی:

هدف کلی درس: آشنایی با مدیریت و مدیریت خدمات بهداشت باروری و آشنایی با مدیریت کیفیت و استراتژی TQM در خدمات بهداشت باروری

جلسه اول

عنوان: مدیریت و مدیریت خدمات بهداشتی

اهداف اختصاصی:

انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو قادر باشد:

۱- مدیریت را تعریف کند.

۲- تاریخچه مدیریت را به طور مختصر توضیح دهد.

۳- وظایف مدیر را نام ببرد.

۴- خصوصیات مدیر موفق را توضیح دهد.

۵- مدیریت خدمات بهداشتی را تعریف کند.

۶- دو روش مدیریت در سلامت را توضیح دهد.

جلسه دوم

عنوان: برنامه ریزی، اجرای برنامه، پایش و ارزشیابی با تأکید بر برنامه ریزی در زمینه بهداشت باروری

اهداف اختصاصی:

انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو قادر باشد :

- ۱- برنامه ریزی را تعریف کند.
- ۲- برنامه ریزی بهداشتی را تعریف کند.
- ۳- اهداف برنامه ریزی بهداشتی را توضیح دهد.
- ۴- سه ویژگی عمده در برنامه ریزی را نام ببرد.
- ۵- سه ویژگی عمده برنامه ریزی را در یک برنامه مرتبط بهداشت باروری مثال بزند.
- ۶- برنامه ریزی استراتژیک و عملیاتی و تفاوت آنها را توضیح دهد.
- ۷- دو برنامه استراتژیک و عملیاتی در زمینه بهداشت مادر و کودک و باروری مثال بزند.
- ۸- پنج جزء اصلی یک برنامه را نام ببرد.
- ۹- مراحل برنامه ریزی را توضیح دهد.
- ۱۰- پایش و ارزشیابی یک برنامه و تفاوت آن را توضیح دهد.
- ۱۱- در مورد نحوه پایش و ارزشیابی برنامه بهداشت باروری مثال بیاورد.

جلسه سوم

عنوان: چرخه زندگی برنامه های تندرستی

اهداف اختصاصی:

انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو قادر باشد :

- ۱- مراحل چرخه زندگی برنامه های تندرستی بیان نماید.
- ۲- نحوه تعیین نیاز را شرح می دهند.
- ۳- در طراحی و اجرای اولیه برنامه مناسب ترین معیار های مداخله را توضیح دهد.
- ۴- نحوه برآورد بودجه استقرار و تامین آنرا شرح می دهد.

- ۵- برونداد، اثر واسط و اثر نهایی را برنامه تندرستی شرح دهد.
- ۶- پایش و ارزشیابی یک برنامه تندرستی و تفاوت آن را توضیح دهد.

جلسه چهارم

عنوان: مدیریت جامع کیفیت و ارتقاء مستمر کیفیت

اهداف اختصاصی:

انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو قادر باشد :

- ۱- کیفیت را تعریف کند.
- ۲- سیر تحول مدیریت کیفیت را توضیح دهد.
- ۳- مفاهیم مرتبط با ارتقاء مستمر کیفیت شامل جامع، کیفیت و مدیریت را تعریف کند.
- ۵- فواید ارتقاء مستمر کیفیت در کاهش هزینه ها و افزایش رضایتمندی افراد جامعه توضیح دهد.
- ۶- مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد.
- ۷- گام ها و مراحل اجرای مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد

جلسه پنجم

عنوان : ادامه مدیریت جامع کیفیت و ارتقاء مستمر کیفیت

اهداف اختصاصی:

انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو قادر باشد :

- ۱- اصول مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد.
- ۲- ارکان فلسفی مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد
- ۳- ضرورت های تازه مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد
- ۴- عوامل موثر در موقعیت مدیریت جامع کیفیت را بیان کند.
- ۵- عناصر اصلی مدیریت جامع کیفیت مرتبط با نیروی انسانی را بیان کند.
- ۶- نقش مدیران در مدیریت جامع کیفیت شرح دهد
- ۷- مراحل اجرایی مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد.

۸- موانع موفقیت مدیریت جامع کیفیت را توضیح دهد.

جلسه ششم

عنوان: اصول تعالی سازمانی EFQM

اهداف اختصاصی:

انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو قادر باشد:

- ۱- تاریخچه تعالی سازمانی را مختصراً توضیح دهد.
- ۲- معیارهای مدل تعالی (EFQM) را نام برده و توضیح دهد.
- ۳- منطق امتیاز دهی RADAR را شرح دهد.
- ۴- مزایای استفاده از مدل تعالی (EFQM) را توضیح دهد.
- ۵- خودارزیابی و فرایند آن را شرح دهد.
- ۶- مدل بسط داده شده تعالی (EFQM) جهت سیستم بهداشتی درمانی را توضیح دهد.

جلسه هفتم

عنوان: استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل FOCUS - PDCA

اهداف اختصاصی:

انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو قادر باشد:

- ۱- گامهای استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل FOCUS – PDCA را نام ببرد.
- ۲- نحوه انتخاب فرایند را توضیح دهد.
- ۳- ۴ نوع فرایند را نام ببرد.
- ۴- بارش افکار و مقررات بارش افکار را توضیح دهد.
- ۵- روش انجام بارش افکار را توضیح دهد.

۶- نحوه رسم نمودار جریان فرایند را با مثال توضیح دهد.

۷- علائم نمودار جریان فرایند(فلوچارت)را بشناسد.

جلسه هشتم

عنوان: استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل PDCA - FOCUS

اهداف اختصاصی:

انتظار می رود در پایان جلسه دانشجو قادر باشد :

۱- نحوه تشخیص مشکلات در نحوه انجام فرایند را توضیح دهد.

۲- نمودار همگرایی و نحوه تهیه آن را شرح دهد.

۳- کاربرد نمودار همگرایی در درک مشکلات فرایند شرح دهد.

۴- یک نمودار همگرایی رسم کند.

۵- نمودار علت و معلول و کاربرد آن را توضیح دهد.

۶- چرخه دمینگ را توضیح دهد.

جدول عناوین جلسات

به نام خدا

برنامه زمان بندی شده درس مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری دانشجویان

کارشناسی مامایی نیمسال دوم ۱۴۰۲-۱۴۰۱

زمان: سه شنبه ۱۶-۱۸

ردیف	تاریخ	مدرس	عنوان درس
۱	۱۴۰۴/۷/۱	خانم گودرزی	مدیریت و مدیریت خدمات بهداشتی
۲	۱۴۰۴/۷/۸	خانم گودرزی	برنامه ریزی، اجرای برنامه، پایش و ارزشیابی با تأکید بر برنامه ریزی در زمینه بهداشت باروری
۳	۱۴۰۴/۷/۱۵	خانم گودرزی	چرخه زندگی برنامه های تندرستی
۴	۱۴۰۴/۷/۲۲	خانم گودرزی	مدیریت جامع کیفیت و ارتقاء مستمر کیفیت
۵	۱۴۰۴/۷/۲۹	خانم گودرزی	ادامه مدیریت جامع کیفیت و ارتقاء مستمر کیفیت
۶	۱۴۰۴/۸/۶	خانم گودرزی	EFQM اصول تعالی سازمانی
۷	۱۴۰۴/۸/۱۳	خانم گودرزی	استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل FOCUS - PDCA
۸	۱۴۰۴/۸/۲۰	خانم گودرزی	ادامه استراتژی ارتقاء فرایند بر اساس مدل FOCUS - PDCA

روش آموزش

تشکیل کلاس به صورت حضوری و با استفاده روش سخنرانی و بحث گروهی با استفاده از نرم افزار **powerpoint** و وایت برد و ارجاع دانشجویان به مطالعه کتاب و منابع توصیه شده

نحوه ارزشیابی

ارزشیابی آغازین: بررسی اطلاعات دانشجویان از دروس پیش نیاز و مطالبی که در درس مدیریت و ارتقاء کیفیت در بهداشت مادر و کودک و بهداشت باروری تدریس خواهد شد.

ارزشیابی تکوینی: سوالات شفاهی در شروع هر جلسه در خصوص مطالب تدریس شده و ارزشیابی ارائه تکالیف توسط دانشجویان

ارزشیابی پایانی پایان ترم: انجام آزمون کتبی

نحوه محاسبه نمره درس

آزمون کتبی پایان ترم ۸۰ کل نمره

تکالیف و ارزشیابی تکوینی ۱۵٪ کل نمره

حضور فعال در کلاس ۵٪ کل نمره

منابع درسی:

- ۱- اف. آر. آبات، آ. مجیا. آموزش مداوم کارکنان بهداشتی و راهنمای اداره کارگاه آموزشی. ترجمه پرویز صالحی، عبدالمحمد طباطبائی. تهران، وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی
- ۲- لامعی، ابوالحسن کارگاه ارتقاء مستمر کیفیت. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۳- لامعی، ابوالفتح،، مدیریت جامع کیفیت : سوالات و پاسخها، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی ایران، معاونت درمان و دارو، مصدق راد، علی محمد(۱۳۸۳). درسنامه سازمان و مدیریت تخصصی بیمارستان(۲)، تهران، دیباگران، چاپ اول.
- ۴- آصف زاده، سعید، رضاپور عزیز(۱۳۸۵) مدیریت بهداشت و درمان. حدیث امروز، قزوین، چاپ اول.

۵- O'Malley, John F., *Ultimate Patient Satisfaction: Designing, Implementing, or Rejuvenating an Effective Patient Satisfaction and TQM Program*, McGraw-Hill Publishing Co, ۱۹۹۷

۶- Jackson , S.(۲۰۰۱). *Successfully implementing total quality management tools within health care: what are key actions?*, International Journal of health care quality assurance volume ۱۴, Number ۴.

